

ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА В БЪЛГАРСКИТЕ БИБЛИОТЕКИ И ПРЕДСТАВЯНЕТО ИМ В ЕВРОПЕАНА

Ваня Грашкина
Председател на ББИА
grashkina@lib.bg

Дейности на ББИА по опазването и достъпа до книжовното наследство в библиотеките

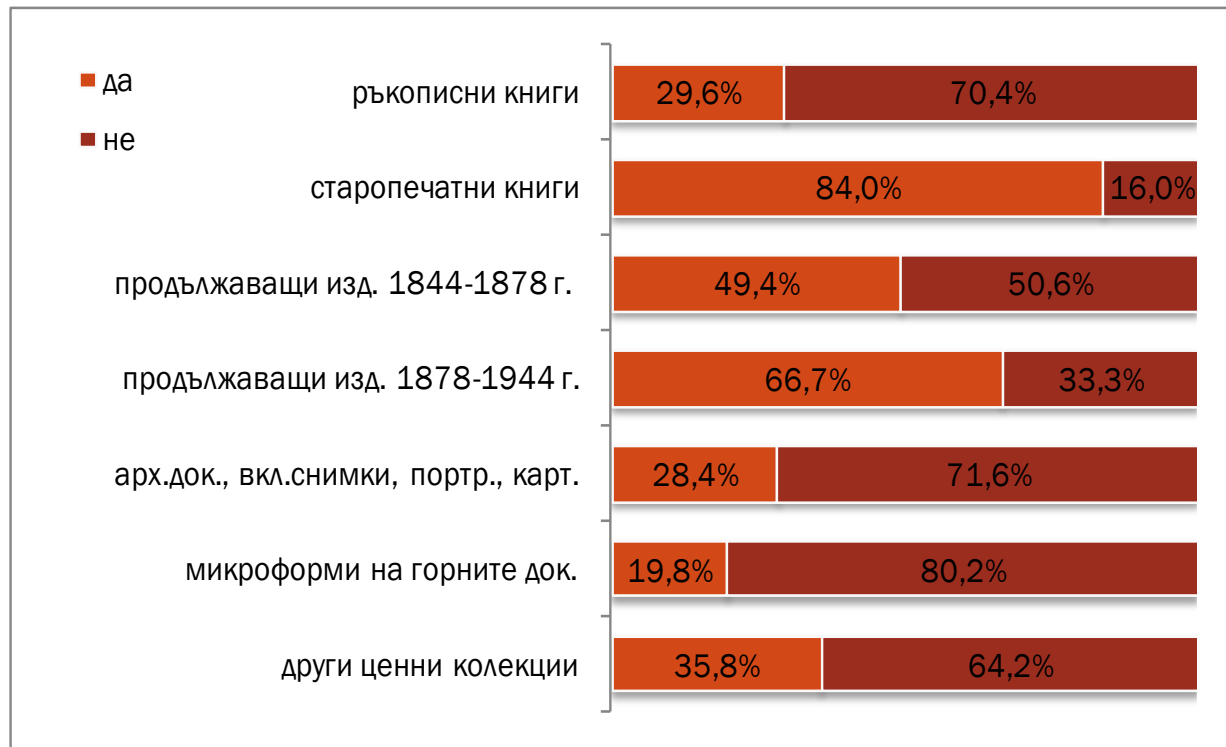
- **НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ И ДОСТЪП ДО КНИЖОВНОТО НАСЛЕДСТВО В БИБЛИОТЕКИТЕ** – част от проекта *„Напредък и устойчиво развитие на библиотечния сектор в България“*, подкрепен от Фондация “Америка за България”
  - Първи етап – проучване на състоянието в анкетираните библиотеки (май - октомври 2011)
Националната библиотека; регионални библиотеки – 26; общински – 6; читалищни – 15 ; научни – 11; университетски – 3; училищни – 5; църковни и манастирски – 14
  - Втори етап – разработване на национална програма

Обхват на документите, обект на проучването

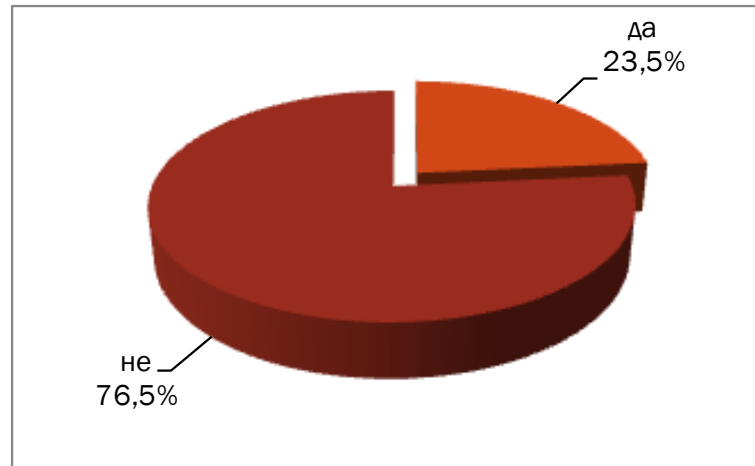

КНИЖОВНО
НАСЛЕДСТВО В
БИБЛИОТЕКИТЕ

Наличности в анкетираните библиотеки

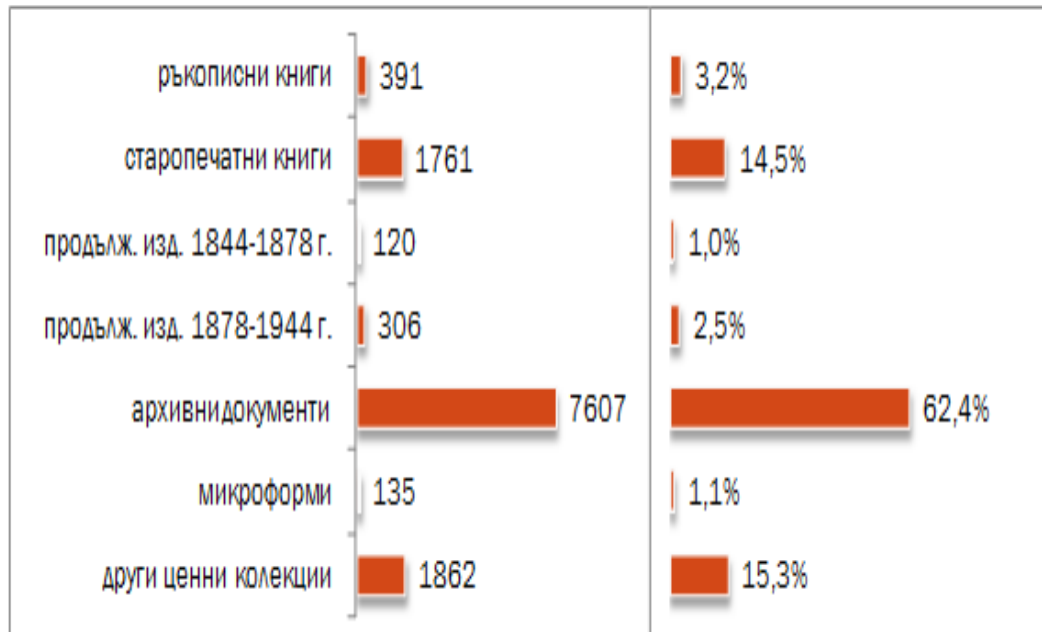
Кой вече дигитализира?

- ✓ *Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“*
- ✓ *2 университетски библиотеки (на Софийския университет “Св. Климент Охридски” и на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”)*
- ✓ *3 библиотеки от системата на БАН (Централната библиотека и 2 институтски библиотеки)*
- ✓ *12 регионални библиотеки (Варна, Велико Търново, Габрово, Добрич, Народна библиотека “Иван Вазов” - Пловдив, Русе, Силистра, Сливен, Столична библиотека, Търговище, Шумен и Ямбол)*
- ✓ *1 читалищна – Библиотека “Родина” - Стара Загора*

Какво е дигитализирано?

- Изследваните библиотеки разполагат с 12 182 дигитализирани документа
- Дигитализирани са само 5,54% от колекциите, част от книжовното културно наследство

✓ документи,
застрашени от
унищожаване

✓ документи,
емблематични за
колекциите

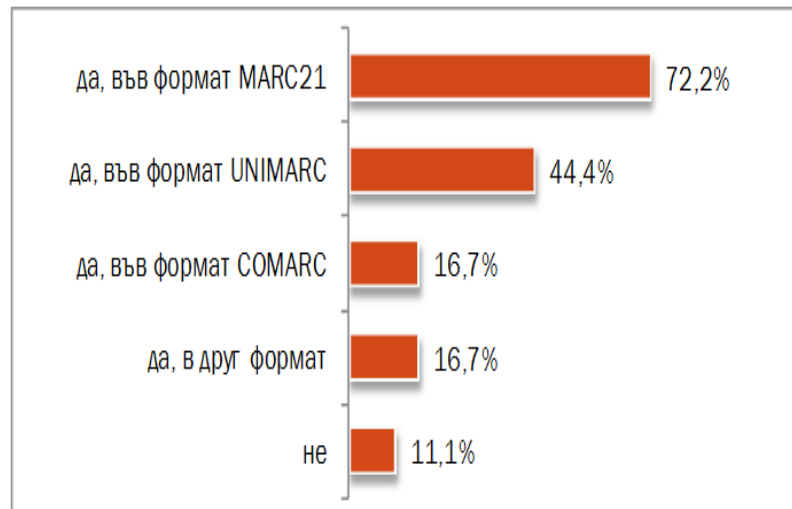
✓ най-търсените
документи с цел
осигуряване на
достъп за
ползвателите

Степен на библиографско покритие и дигитализация

Вид документи	Наличност в библ. единици	Дял на каталогизираните	Дял на дигитализираните
Ръкописни книги	7952	82,8%	4,9%
Старопечатни книги	36 468	83,5%	4,8%
Продължаващи изд. 1844-1878	723	74,3%	16,6%
Продължаващи изд. 1878-1944	25 128	98%	1,2%
Архивни док., портрети, снимки	3 229 341	96,1%	0,2%

Технологична съвместимост - използване на международни стандарти

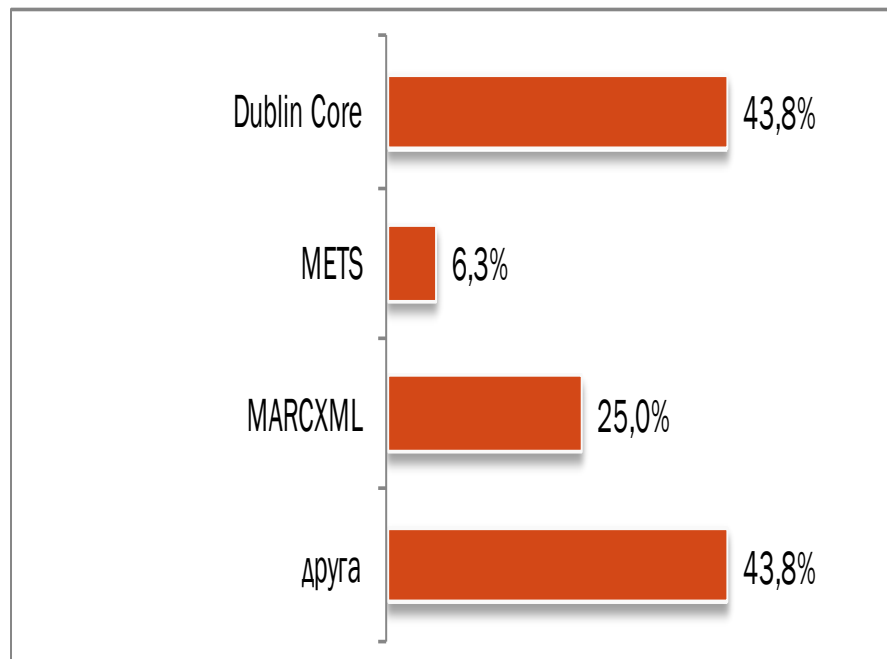
- Използваните софтуери за каталогизиране позволяват стандартизиран изход в машиночетим формат – основно в MARC 21 и UNIMARC в 2/3 от библиотеките
- Налице са необходимите предпоставки за участие в обмен на библиографски записи и за информационно търсене на национално и международно равнище

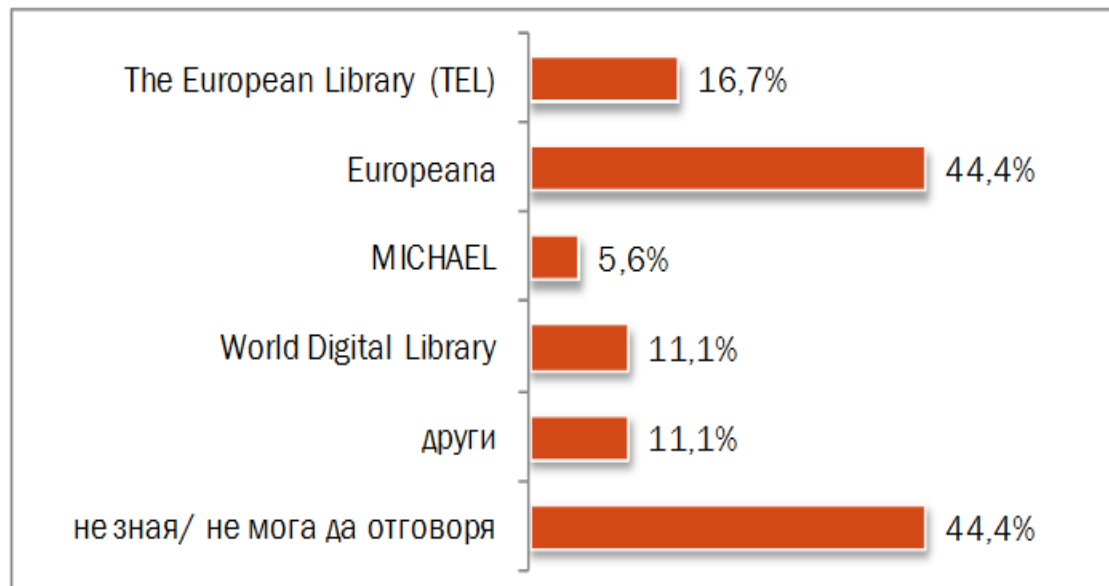
Технологична съвместимост - използване на международни стандарти

- 7 библиотеки използват схемата за описание на метаданни Dublin Core

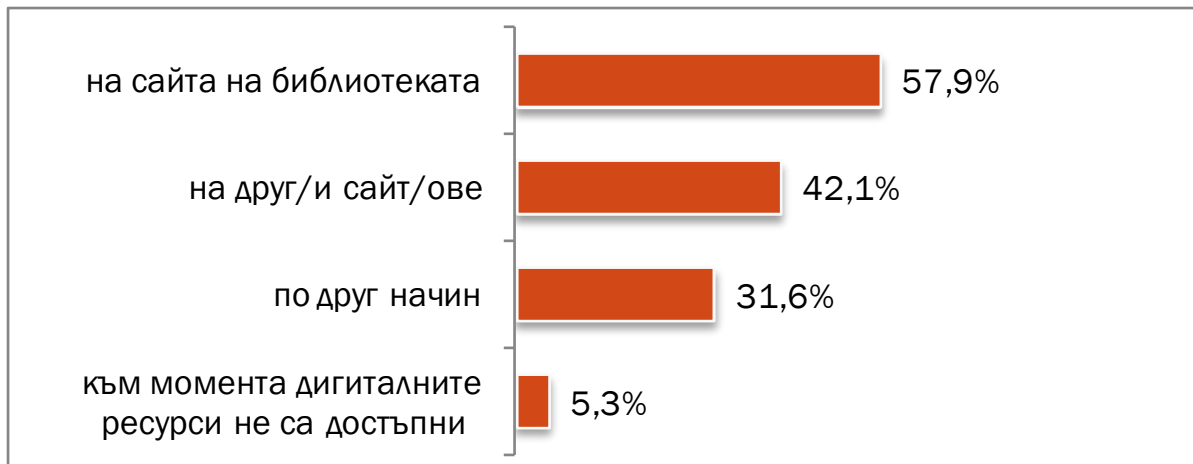
Технологична съвместимост - използване на международни стандарти

- Дигиталните ресурси най-често са технологично съвместими с портала Europeana (8 библиотеки)
- Също толкова библиотеки обаче не знаят дали ресурсите им могат да бъдат представени в глобалните дигитални библиотеки

Достъп до дигиталните колекции

- Достъпът до дигиталните ресурси на библиотеките се осъществява предимно чрез собствения сайт на библиотеката (58%) и чрез други сайтове (42%)
- Достъпът до дигиталните колекции обикновено е свободен
- Само в 1 библиотека ползването на част от дигитализираните документи се заплаща

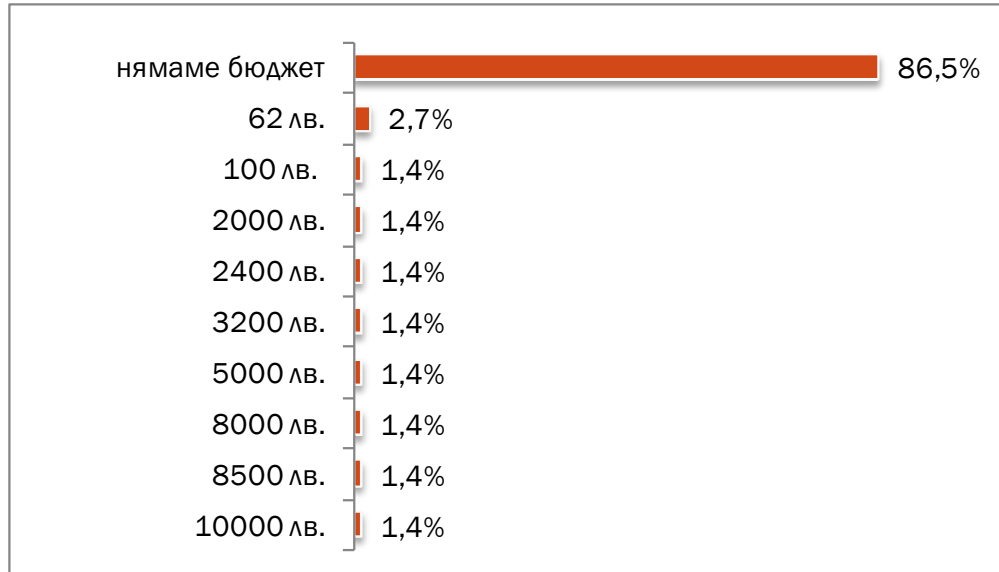

Персонал

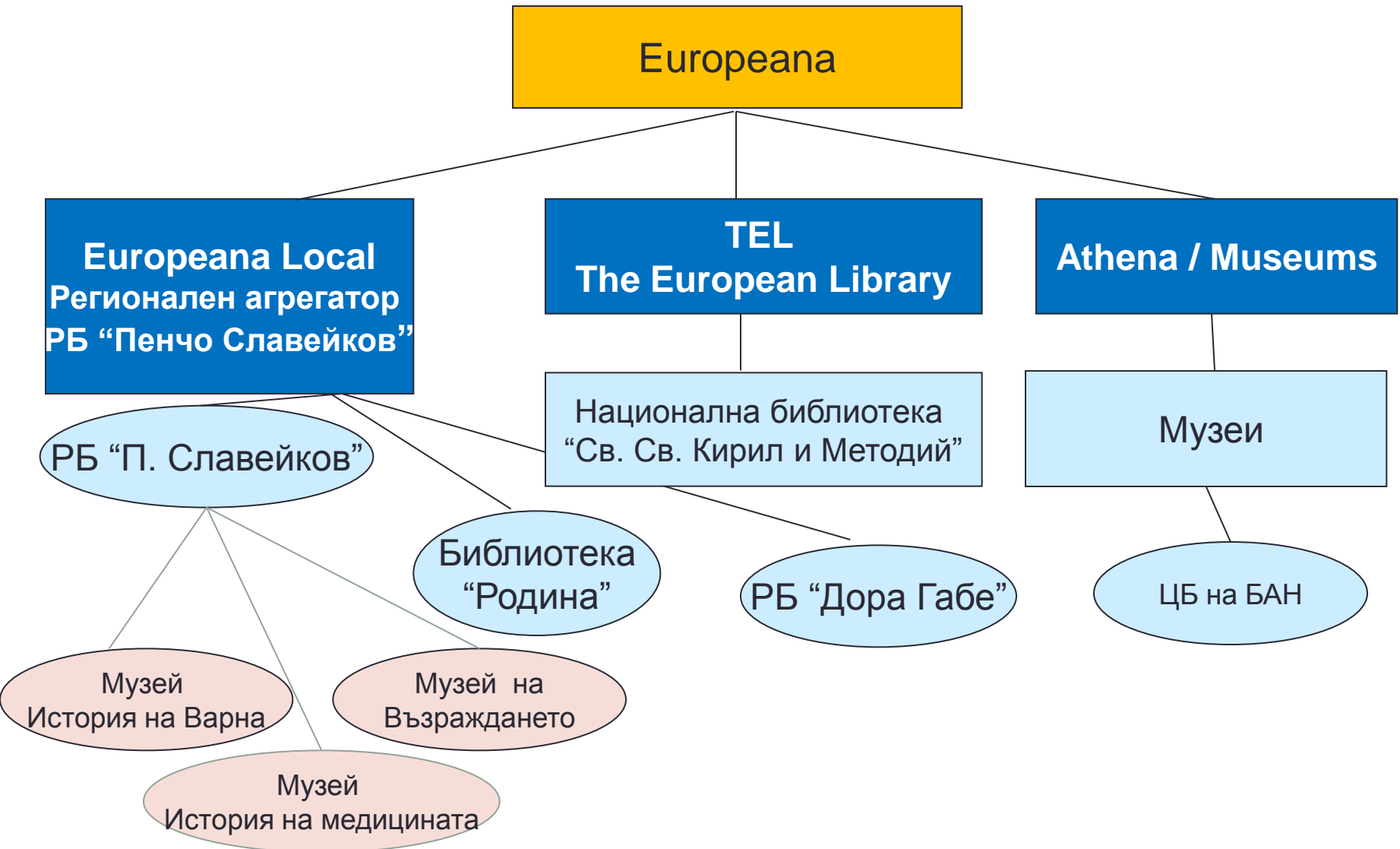
- С дигитализацията и дигитализираните ресурси се занимават най-често трима и повече служители в библиотеките (67%)
- С дигитализацията са ангажирани основно библиотекари (83%)
- В 50% от библиотеките за дигитализираните документи отговарят и ИТ специалисти, оператори на компютърна техника и периферни устройства, системни администратори
- За последните 5 години персоналът на само 25% от библиотеките е участвал в обучения: 8% от тях по опазване, консервация и реставрация; 17% по дигитализация

Финансиране

ИЗРАЗХОДВАНИ СРЕДСТВА ЗА ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Средно годишно една библиотека отделя 396 лв. за дигитализация
- Финансирането на проекти по национални и европейски програми е основният начин за осигуряване на дейностите по дигитализация
- Библиотеките не могат да заделят средства за дигитализация от годишната държавна субсидия

Библиотеки, представени в Европеана

- Национална библиотека “Св. Св. Кирил и Методий” - 11 текстови документа и 22 изображения
- Регионална библиотека “П. Славейков” - Варна – 20 214 текстови документа и 522 изображения
- Библиотека “Родина” - Стара Загора – 404 текстови документа
- Регионална библиотека “Дора Габе” - Добрич – 67 изображения

Glagolitic Initial B

Alternative Title: <|>Lectionary Apostle (Enina)</|>

Creator: [Unknown](#) | ▶

Date: []

Type: [Manuscript](#) | ▶

Subject: [Religion](#) | ▶

Description: The Enina Apostle is a rare, and unique in its antiquity, cyrillic handwritten record belonging to the group of the ancient old-Bulgarian monuments from the 10th and 11th century. It is of essential importance for the universal Slavistics. The copy is a transcription of the earliest translation of this kind of liturgical literature and was made by the Slavic first-teachers St.Cyril and

[See more](#) ▶

Provider: [The European Library](#) | ▶ [Europe](#) | ▶

View item at [The European Library](#)

Identifier:
<http://search.theeuropeanlibrary.org/libraryid=8#16>

Source: [Bulgaria](#) | ▶
[Natsionalna biblioteka Sv. Sv. Kiril i Metodii](#) | ▶
[St. Cyril and St. Methodius National Library](#) | ▶
[The European Library](#) | ▶

Provenance: The manuscript was found in the 'Ljely Batko Tarnovsko'

Explore further!

Similar content

Tran
Sel
Pow
Emb
Auto

bulgaria national library

[Return to search results](#)

Levski's Ordinance

Alternative Title: <I>Ordinance to the Workers for the Liberation of the Bulgarian People - Levski's Ordinance</I>

Creator: [Levski, Vasil](#) | ▶

Date: [1871]

Type: [Manuscript](#) | ▶

Subject: [History](#) | ▶

Description: The Ordinance by Vasil Levski, being a revolutionary code in its essence, is a great achievement of the democratic thought that constitutes not only the ideology of the Bulgarian liberation movement but the era of the liberating revolutions as a whole. Though it bears specific Bulgarian characteristics and circumstances, this document is unique by itself in the history of the liberating

[See more](#) ▶

Provider: [The European Library](#) | ▶ [Europe](#) | ▶

View item at

[The European Library](#)

Identifier:

<http://search.theeuropeanlibrary.org/libraryid=8#15>

Source: [Bulgaria](#) | ▶

[Natsionalna biblioteka Sv. Sv. Kiril i Metodii](#) | ▶

[St. Cyril and St. Methodius National Library](#) | ▶

[The European Library](#) | ▶

Explore further!

Similar content

Explore Europe's cultural collections

[Refine your search](#)

[Help](#)

Matches for: [варна](#) > text:плажът

Filter your search:

By media type

+ IMAGE (23)

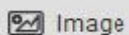
By language

By date

By country

By provider

Legend:

Video

Sound

Results 5 - 16 of 23 Page: [1](#) [2](#) < >

Поздрав от Варна

Варна. Плажът

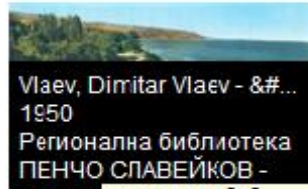
Варна. Плажът

Курорт Варна -
Крайбрежен пейзаж

Плажът на курорта
Варна

Vlaev, Dimitar Vlaev - &#...
1950

Регионална библиотека
ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ -
Варна Регионална библиотека ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ - Варна
Регионална библиотека
ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ -
Варна

Сталин - Плажът

Варна. Пързалката при
северните бани

Плажът на Св.
Константин

Морските бани при
Варна

Варна. Морските бани

Варна. Курорт Дружба

europeana
think culture

Explore Europe's cultural collections

stara zagora rodina

[Return to search results](#)

Ширина и дължина на градовете в Източна Румелия : Дължините са сметнати от обсерваторията в Париж и са ВСИЧКИ ИЗТОЧНИ

Date: [1883-01-01](#)

Geographic coverage: [Стара Загора](#)

[Казанлък](#)

[Нова Загора](#)

[Stara Zagora](#)

[Kazanlak](#)

[Nova Zagora](#)

Type: [статия](#) | ▶

Subject: [Физикогеографски данни](#) | ▶

Relation: [Периодични издания. Стара Загора 1882 - 1944](#)

Description: Таблица, в която са отчетени ширината, дължината в градуси и дължината във време на градовете в Източна Румелия.

Data provider: [Библиотека РОДИНА - Стара Загора](#) | ▶

View item at

[Библиотека РОДИНА - Стара Загора](#)

Explore Europe's cultural collections

[Return to search results](#)

View item at

[Регионална библиотека Дора Габе - Добрич](#)

Rights: Регионална библиотека
Дора Габе - Добрич

Format: 8,5 x 13,5 cm image/jpeg

Language: bg

Коледари

Creator: [Belcef, K](#) | ▶

Date: 1939

Geographic coverage: [Добрич](#)

Type: [пощенска картичка](#) | ▶

Subject: [празници](#). [традиции](#) | ▶

Relation: Добруджа

Description: Добрич, 25 декември1939

Data provider: [Регионална библиотека Дора Габе - Добрич](#) | ▶

Provider: [Регионална библиотека ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ - Варна](#) | ▶ [Bulgaria](#) | ▶

Explore further!

Similar content

Задачата на България

ANNEX II

Indicative targets for minimum content contribution to Europeana

	Number of objects in Europeana per MS*	Indicative Target 2015**
AUSTRIA	282,039	600,000
BELGIUM	338,098	759,000
BULGARIA	38,263	267,000
CYPRUS	53	45,000
CZECH REP	35,490	492,000
DENMARK	67,235	453,000

COMMISSION RECOMMENDATION of 27.10.2011

on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation

http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/recommendation/recom28nov_all_versions/en.pdf

В заключение

- **Постигнатото досега е плод на инициативата и усилията на библиотечните специалисти, осъзнали необходимостта от действия за спасяване на книжовното наследство, осигуряването на широк достъп за ползвателите и представянето на България в световните дигитални библиотеки**
- **Назряла е потребността от Национална стратегия за дигитализация, която да ранжира националните приоритети и да гарантира тяхното финансиране в съответствие с препоръката на ЕК**
- **Участието на България в Европеана се нуждае от координиране на усилията на всички участващи институции. Това ще гарантира пълноценното и адекватно представяне на страната ни с най-ценните и уникални книжовни паметници**
- **Важна част от националната стратегия трябва да бъде повишаването на квалификацията на библиотечния персонал – основна предпоставка за качественото планиране и извършване на дейностите**

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО !